

ÍNDEX

• Què és el diner?	3
• Per què serveix?	3
• Quina funció fa?	3
• Història del diner	3
• Característica del diner	4
• Com ha evolucionat?	5
• Tipus de diner	5
• Bibliografia	6

Què és el diner?

El diner és una **unitat de compte**, per fixar els preus dels béns i serveis i dur els comptes, i saber, per tant, en quina mesura es pot canviar aquesta mercaderia per unes altres. També és la moneda corrent. Però el diner pot ser altres coses; antigament era una moneda de plata i coure utilitzada a Castella el s. XIV i equivalia a dos cornats, era una moneda de plata del Perú, etc. Però, principalment el diner és una **UNITAT DE COMPTE**.

Per que serveix?

El diner serveix com a **mitjà de canvi**, per realitzar transaccions i evitar l'intercanvi directe. Aleshores, les persones no hauran de portar al mercat la bossa plena d'articles diferents per canviar. Com **mesura de valor**, permet la comparació entre tots els béns i serveis i relaciona cadascun d'ells amb els altres. I com mitjà de pagament el diner dona al seu posseïdor el poder de comprar a la seu torn altres béns i serveis.

Quina funció fa?

El diner fa la funció de **dipòsit de valor**, per mantenir la riquesa al llarg del temps i evitar l'acumulació d'altres mercaderies peribles, ja que aquest no es deteriora amb el pas del temps i pot retenir-se indefinidament sense que perdi cap de les característiques anteriors.

història DEL DINER

Des dels inicis de la humanitat sempre s'ha practicat el comerç i per això, al principi, al no existir les monedes ni els bitllets, utilitzaven un sistema, **l'intercanvi**. Consistia en intercanviar una mercaderia (dents, animals, etc.) per un altre, però s'havia de buscar algú que necessités el que l'altre tenia i que a l'altre li interessés l'altra mercaderia. Així funcionava fins l'any 1100 a.n.e; a la Xina circulaven miniatures de ganivets de bronze, destrals i altres eines utilitzades per reemplaçar a les eines autèntiques que servien de mitjà de canvi. Les monedes fetes amb una mescla d'or i plata aparegueren per primera vegada al segle VI a.n.e. al districte de Lídia, a l'Àsia Menor, que era en aquella època un important país industrial i comercial. Aquest diner era genuïnament diner material, el seu valor venia determinat pel seu contingut en metalls preciosos. Les monedes proliferaren ràpidament en tots els països desenvolupats del món. Tant els monarques com els aristòcrates, les ciutats i les institucions començaren a encunyar diner amb el seu segell identificatiu per certificar l'autenticitat del valor metàl·lic de la moneda.

Algunes de les primeres monedes tenien una composició molt estable, com és el cas del dracma emès a Atenes al segle VI a.n.e. i la seva composició era bastant estable, amb un contingut en torn als 65–67 grans de plata fina, o com la rodona qian moneda xinesa de coure apareguda al segle IV i que es mantingué com moneda oficial durant dos mil anys. Però, les monedes sempre es llimaven o retallaven per treure el metall

precios que tenien, pel que les autoritats que les emetien estaven temptades a rebaixar l'encunyació assegurant-se beneficis a curt plaç al reduir el contingut de metalls preciosos. Les monedes de baixa qualitat de bronze o coure eren, de fet, diner fiduciari, el seu valor depenia principalment del número de monedes d'or o coure per les que es podien intercanviar. Les monedes d'oro i plata solien circular fora del país que les emetia donat el seu valor intrínsec; així, el pes de plata espanyol, el seu material provenia de les mines del Perú i de Mèxic, es convertí en una moneda d'ús corrent a Xina a partir del segle XVI.

Una vegada creades, les monedes originaren un sistema monetari que les seves característiques han quedat, en essència, constants durant mil·lenis; un dels canvis que ha perdurat fou la introducció, a les monedes europees del segle XVII, de les ranures a les vores amb el fi d'evitar que es llimessin. El paper moneda fou introduït per primera vegada a la Xina, en torn al segle IX, com diner en efectiu intercanviable per certificats emesos pel govern de la dinastia Tang pels bancs privats. Recolzat per la potent autoritat de l'Estat xinès, aquest diner conservava el seu valor en tot l'imperi, evitant així la necessitat de transportar la pesada plata. Convertit en monopoli de l'Estat sota la dinastia Song, el paper moneda ha perdurat durant tota la història xinesa a pesar de les pertorbacions causades pels canvis polítics i de que l'emissió del paper moneda no estava recolzada ni per plata ni per altres reserves. El problema de la depreciació fe que, a partir deleshores, es mantingué la plata com patró de canvi xinès per les transaccions importants. El paper moneda aparegué per primera vegada a Occident al segle XVI, quan es començaren a emetre pagarés per part dels bancs para recolzar els dipòsits monetaris dels seus clients. Aquests mitjans de canvi proliferaren i les autoritats colonials franceses de Canadà utilitzaven cartes de joc firmades pel governador com promesa de pagament des de 1685, ja que l'envio de diner des de França era molt lent.

El paper moneda es fou fent popular al llarg del segle XVIII, però seguia sent diner de crèdit que s'emetia per recolzar els dipòsits d'oro o plata. El diner fiduciari, quan sorgí, era normalment una mesura d'urgència per temps de guerra, com els papirs (greenback) americans. Els bancs privats foren substituïts paulatinament per bancs centrals com autoritats emissores de paper moneda. A finals del segle XIX la caiguda del valor de l'or va crear un patró oro internacional en el que totes les monedes podien intercanviar-se per or, i el valor del diner (més que els preus) estava fixat per la paritat de la moneda amb l'or. Quasi tots els governs suspengueren la convertibilitat de les seves monedes durant la I Guerra Mundial, perdent-se tot l'interès per tornar a introduir el patró oro internacional després de la Gran Depressió. Gran Bretanya abandonà el patró oro el 1931, i la transformació de les monedes mundials a diner fiduciari amb valors fixats totalment per la demanda del mercat culminà amb l'abandonament de la vinculació del dòlar americà el 1971.

Característiques del diner

El diner té les següents característiques, que passo a descriure-les:

- **Facilitat de transport:** ha de tenir molt de valor en relació al seu pes, de manera que no calgui anar carregat a l'hora d'anar a comprar.
- **Durada:** no ha de deteriorar-se amb l'ús.
- **Divisibilitat:** ha de ser divisible en tantes parts com es precisi, de manera que es puguin realitzar petits pagaments.
- **Estabilitat:** el seu valor no ha de fluctuar contínuament.
- **Homogeneïtat:** qualsevol unitat d'aquest bé ha de ser equivalent a les altres.
- **Existències limitades:** ningú no acceptarà com a pagament una mercaderia de la qual n'hi hagi una quantitat il·limitada, ja que, si en vol, la pot obtenir sense haver de donar res a canvi.

Aquestes condicions estan supeditades a la bàsica, que és la de la acceptabilitat/obligatorietat.

Com ha evolucionat?

El diner ha evolucionat de tal manera que ha passat per diverses formes de pagament. Històricament, diferents bens han valgut de diner. Els metalls preciosos tenen un valor intrínsec independentment de la seva encunyació; es l'anomenat diner–mercaderia. Actualment s'utilitza el diner–signe, sense valor intrínsec, que representa part de les reserves del país. En els països desenvolupats la forma de diner més important és la de rebuts de dipòsits a la vista en bancs comercials. El preu del diner és fix en termes d'unitat de comptes, però no el seu valor, ja que el seu poder de compra fluctua al variar els preus dels diversos béns.

Tipus de diner

Hi ha diferents tipus de diners, que són els següents:

- **Diners mercaderia:** són un bé que té el mateix valor com a unitat monetària que com a mercaderia.

Ja dins dels diners signes hi ha quatre tipus de diner, els dos primers són els més vells i els dos últims són els actuals:

- **Diners paper plenament convertibles en or:** és un rebut pel qual el posseïdor sap que és propietari d'una certa quantitat d'or que pot recuperar en el moment que ho vulgui.
- **Diners paper nominalment convertibles en or:** és un rebut que es negocia com si fos equivalent a una certa quantitat d'or, però no és convertible d'una manera immediata.
- **Diners fiduciaris:** és un instrument de pagament que valen allò que hi posa, però no hi ha cap metall ni cap mercaderia que els recolzi.
- **Diners bancaris:** és el conjunt de dipòsits (a la vista, d'estalvi, a termini) dels clients de les entitats bancàries.

Bibliografia

Matemàtica Comercial (Crèdit d'ampliació)

Miquel GÓMEZ GEJO

Ed. Edebé – 1996 (Barcelona)

Enciclopèdia Catalana Bàsica

Jesús GIRALT

Ed. Primera Plana – 1996 (Barcelona)

Diccionario Larousse Ilustrado (T. 2)

Rafael SANTAMARIA

Ed. Larousse – 1998 (Madrid)

Enciclopedia Salvat (T. 6)

Francesc NAVARRO

Ed. Salvat – 1997 (Barcelona)

Monedas del mundo (Fasc. 1 i 2)

Francesc BERNET

Ed. Orbis – 1999 (Barcelona)

Enciclopedia Encarta 98

MICROSOFT

Microsoft Espanya – 1998 (Madrid)

INTERNET

Monnaie de Paris

<http://www.monnaiedeparis.com/>

Historia de la Moneda

<http://216.122.80.28/>

Museu Casa de la Moneda de Madrid

<http://www.fnmt.es>

Numismàtica

<http://www1.gratisweb.com/jcat/>